

DOMOLJUB

Izhajal vsak četrtek. Cena mu je
3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K.)
— Pomembne številke so prodane
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spiati in dopisati se pošiljajo: Uredništvo
„Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Narodna reklamacija in in-
serati pa: Upravištev „Domoljuba“.
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica —

Štev. 21.

V Ljubljani, dne 24. maja 1917.

Leto XXX.

Potrpežljivost v po- litiki.

Povsod je treba potrpežljivosti; v po-
litiki, kjer vsaka setev le počasi zori, pa
prav posebno. Nepočakani človek, ki je ob-
enem še črnogled, ni nikjer prijeten, šteje-
mo ga za sitnega, ki se mu rad s senenim
vozom izogneš. Nepočakanci v politiki so
pa zlasti težko prebavljivi. Človek jih je
sit, komaj jih vidi. Ta uvod bo vsak raz-
umel, če mu v dokaz njegove resničnosti
prikličemo v spomin nekaj dogodkov iz se-
danje vojne dobe.

Vsi se še dobro spominjamo, kako je
začetkom vojske cvetelo škodoželjno to-
žarjenje, in kako so narodni in politični na-
sprotniki drug drugega spravljali v luknjo.
Bilo je vse narobe. Nešteto sumničenj, kri-
vičnih ovadb in vsled tega tudi popolno
neopravičenih preganjanj.

Imeli smo takrat za ministrskega pred-
sednika grofa Stürgkha, nesrečnega in nad
vse žalostnega spomina. Ta mož ni hotel
državnega zbora, ki bi bil edini mogel gle-
de na prehrano in glede na politično živ-
ljenje zabraniti nešteto napak in krivic.
Mož je pa rajše delal načrte z najzagrize-
nejšimi Nemci in jim je obetal, da bo brez
državnega zbora spravil v veljavo njihove
zahteve. Pravijo, da je prav tisti dan, ko
je bil umorjen, hotel predložiti rajnemu ce-
sarju naredbo o nemškem državnem jezi-
ku v podpis. Kako je naredil z Galicijo, ki
je nje odcepitev Nemcem in svetu zagoto-
vo obljubil, je vsem znano. Ves njegov na-
črt je pa splaval sedaj že po vodi. Na eni
strani je rodil blagodejne posledice, da so
vsi Čehi brez izjeme spoznali, da morajo v
teh časih najtesneje držati skupaj v obram-
bo svojega naroda; ta misel je prišla tudi
med Slovence in Hrvate vseh struj in
strank v naši državni polovici in obenem
se je rodilo trdno prepričanje, da moramo
vsi Slovenci in Hrvati in Čehi na skupno
delo in obrambo pravic. Slovanski jug in
stovanski sever naše državne polovice
sta se našla. Zdalo se je izprva, da bodo
Poljaki šli z Nemci in da nam bodo za ce-
no gališke samostojnosti naprtili tudi s
svojo pomočjo breme nemškega državnega
jezika. Prišlo je pa vse drugače. Sklicanje
državnega zbora se ni dalo več odlašati,
razmere so postale take, da ni bilo mogoče
misliti na to, da bi se nemške zahteve brez
državnega zbora uredile. Ves Stürgkhov-
dogovor z Nemci je padel v vodo, in danes
vemo vsi, da je strah državnega jezika na

sredi votel, in da ga tudi ob kraju ni mno-
go. Zdaj pa je prišla še Galicija na druga
pota; dve močni stranki med Poljaki —
Poljska ljudska stranka in narodni demo-
kratje — izjavljajo ravno te dni, da ne ma-
rajo za odcepitev Galicije v napovedanem
smislu in da jih bodo vsled tega na tej pod-
lagi Nemci zastopj vabili.

Tudi v carinsko zvezo naše države z
Nemčijo se je nalilo mnogo vode. Avstrijs-
ki tovarnarji so že preje silno tarnali, da
bi jim nemška konkurenca v tem slučaju
ne dala dihati, toda poljedelci obeh držav-
nih polovic so trdili, da je misel carinske
zveze zanje sprejemljiva in celo koristna.
Zdaj pa prihajajo tudi ti — mislimo seveda
Nemce — popolnoma v druge misli. Javno
se že govori in piše, kako Nemci že sedaj,
tudi glede na poljedelstvo vidijo le sebe.
Težave, ki jih je imela naša država s pre-
vozom holandskega krompirja in pa izkuš-
nje z romanskim žitom so jim zadnji čas
odprle oči, tako da je tudi pri njih dozo-
relo prepričanje, da si avstrijsko kmetij-
stvo ne sme obetati od carinske zveze z
Nemčijo prav nič dobrega.

Treba je bilo mnogo potrpeti, treba
bo še. Kakor se je pa izkazala potrpežli-
vost v preteklosti, tako se bo tudi v pri-
hodnosti. Naše zaupanje v avstrijsko dr-
žavo je ravno vsled tega tem močnejše, ker
vidimo, da se škodljive nakane proti nji
vkljub vsem sovražnim silam dozdej niso
mogle izvršiti.

„Mir, mir, a miru ni!“

Prerok Jeremija je njega dni tako za-
klical, ko so ljudje delali mir, a brez Boga.
Teh besedi se spomni človek, ko bere, da
bodo sedaj socialni demokratje napravili
mir.

Narodi bodo vsakemu hvaležni, kdor-
koli ga bo napravil. Blagoslovljen, je dejal

Svetovna vojska.

Razvoj desete italijanske ofenzive. Boji trajajo že skoraj 14 dni na 40 km dolgi črti. Edini uspeh Italijanov je osvojitve gore Kuk; sicer so bili povsod odbiti. Avstrijska obramba je presenetila Italijane: Ofenziva je trčila ob ofenzivo. — Živahnější topovski boji na ruskem bojišču. — Angleško-francoska ofenziva peša. — Nov sovražni poraz v Macedoniji. — Pomorska bitka na Jadranskem morju. Uspeh naše mornarice.

VOJSKA Z ITALIJO.

Deseta italijanska ofenziva. Skoro celo leto so se Italijani pripravljali nanjo. Na tisoče topov so spravili na fronto; Angleži in Francozi so jim pripeljali svoje

tu za velik napad. Nato so pa odprle gore in doline svoja žrela in sipale točo jekla na italijanske postojanke in na njih topništvo. Italijani so ostrmeli. Niso si mislili, da je tu zbranih toliko avstrijskih topov; pravijo, da je Avstrija na tej kratki bojni črti zbrala nad 1600 topov. V svojih postojankah so Italijani zbrali velike množice pehote za napad —; v te natlačene jarke je sedaj posebno namerila naša artiljerija svoj ogenj.

Po tridnevni artiljerijski boji je začela napadati na vsej fronti od Tolmina do morja italijanska pehota. Sovražnik je zbral za ta napad silne množice pehote. Tri armade, druga za drugo, so bile pripravljene, da pomandraj avstrijske branilce. V množicah in globokih vrstah so se navalile italijanske čete na naše razstreljene postojanke. Toda zopet novo presenečenje za Italijane! Iz vseh kotov in votlin jih je sprejel morilni ogenj nešteti strojni pušk, tako da kaj takega niso pričakovali. Le malo sovražnikov je

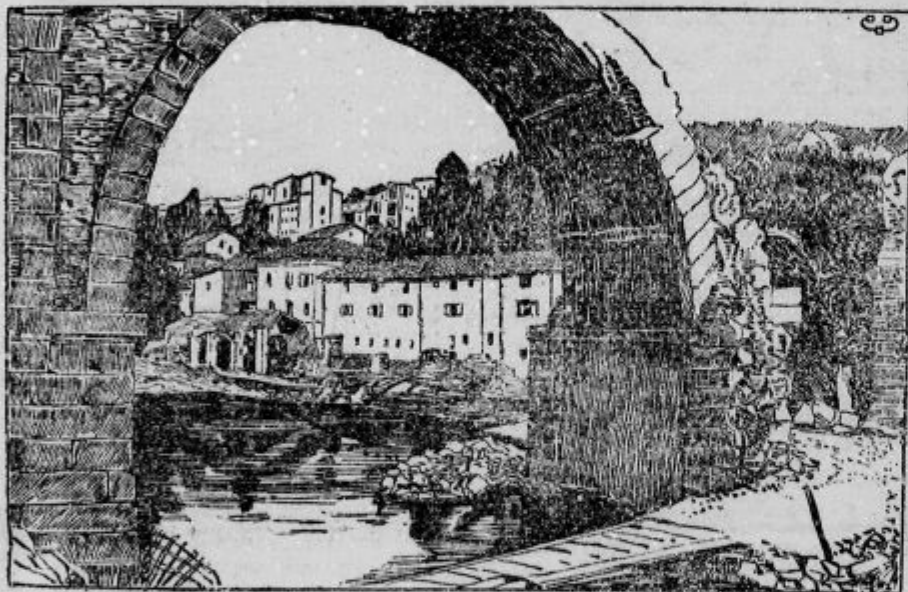
položaj; naša težka artiljerija jih že sedaj obstreljuje od strani, nato bi jim pa streljala naravnost v hrbet. Zato so Italijani spoznali, da pot v Trst ne vodi čez Kras, ampak čez Trnovski gozd. Toda ta oreh je pretrd za Italijana. Osvojiti bi bilo treba vse skalnate višine vzhodno od Soče, med Tolminom in Gorico, zlasti pa Sveto Goro in hrib sv. Gabriela. In to tudi nameravajo Italijani v deseti ofenzivi, kakor kaže dosedanj potek bojev.

Boj za Fajti hrib. Na Krasu se napad italijanske pehote ni mogel razviti, naša številna artiljerija jo tišči k tlom s svojim ognjem. Najhujši boji so bili v prvih dneh ofenzive na Fajtem hribu, ki se dviga 432 m visoko nad morjem. Sovražne granate in mine so popolnoma porušile naše postojanke, nato je sledil napad napadu. Italijan je večkrat udrl v naše postojanke, toda vedno ga je zavrnil protinapad naših planincev. 14. maja so petkrat udrli Italijani v naše jarke in petkrat so jih zopet naši vrgli nazaj, obdržali končno vse svoje postojanke in podili sovražnika prav do njegovih jarkov.

Boji vzhodno od Gorice. Najhujše je napadal sovražnik v tem prostoru okrog Vrtojbe in v Rožni dolini. Tu in tam so sicer vdrl v naše postojanke, pa so morali kmalu nazaj. Sovražnik je tu izbral nekaj svojih najboljših čet, med njimi brigado Enilija, kateri so pa zadali dunajski črnovojniki občuten poraz in ji poleg tega uplenili 400 ujetnikov. Po tem porazu je sovražnik par dni precej miroval. Hotel je naše prevariti. Ko se je 17. maja zvečer nekoliko stemnilo, je naenkrat v gostih množicah vdrl na napad iz svojih postojank, in sicer brez priprave s topovi. Toda naši so pazili. Hud ogenj strojne, topov in ročnih granat je pogнал sovražnika nazaj. Tak napad so Italijani parkrat ponovili, toda vselej brez uspeha.

Italijanski poraz na pobočjih Sv. Gore in Sv. Gabriela. Takoj v začetku pehotnih napadov so se Italijani navalili z vso silo na naše postojanke na Sv. Gori in Sv. Gabrielu. Toda njih množice so morale poražene nazaj; pometale so proč vojno opremo, puške in čelade, da bi lažje ušle iz silnega ognja naših strojnic in topov.

Najhujši boji pa so se bili za prehode čez Sočo in za višine na vzhodnem bregu Soče med Tolminom in Solkanom. V prvih dneh ofenzive ni bilo jasno, kje namerava Italijan izvršiti svoj glavni sunek. Čim dalj pa besni bitka, tem jasnejše postaja, da so nameravali Italijani predreti našo brambo pri Plaveh in med Avčami in Kanalom. Tu so skušali priti v Trnovski les in od severa napasti Sv. Goro, ki tvori ključ Gorice in roba Trnovskega gozda. Kdor ima Sv. Goro in goro Sv. Gabriela, ta vlada nad Gorico. Na več krajih se je Italijan sicer posrečilo priti čez Sočo in se vgnezditi na njenem vzhodnem bregu, a ob prehodu čez reko so doživeli velike izgube v našem topovskem ognju. Ob bregovih Soče so se nato uneli najhujši boji. Naši so privedli ojačenja in začeli zlasti z artiljerijo s tako silo obdelovati Italijane, da so se morali zadnje dni pri Avčah umakniti na desni breg.

Iz bojev pri Gorici.

leže baterije in poslali na kupe municije. In vendar si niso upali napasti. V devetih ofenzivah, v katerih so zastoj žrtvovali stotisoče, so dobro spoznali avstrijsko pest, zato bi bili najrajše počakali avstrijskega napada v svojih utrjenih postojankah. Toda Angleži in Francozi so vedno bolj pritiskali na Cadorno, naj napade. Njih ofenziva na Francoskem je namreč že opešala; spoznali so, da v teh razmerah ne morejo naprej, zato naj pomaga Italija. Napade naj z vso silo Avstrijo, da bi morala Nemčija vreči na to bojišče svoje rezerve in bi tako oslabil svojo brambo na Francoskem. Tako je Italija morala hočesnočes — v boj. 11. maja je začela italijanska artiljerija strahovito kanonado na naše postojanke na 40 km dolgi črti — od Tolmina do morja. Takega ognja še niso doživele naše čete na tem bojišču. Tri dni so italijanski topovi neprestano pošiljali cele gore železa nad naše postojanke. Naša artiljerija je v začetku mirno odgovarjala, dokler niso naši spoznali, da gre

navadno prišlo do žičnih ovir in naših postojank. Tu jih je pa sprejela in razbila naša pehota z ročnimi granatami. Ponekod se je bilo posrečilo sovražniku udreti v naše postojanke, pa ga je takoj vrgel ven naš protinapad. Pogosto so se spopadli oboji v ročnih bojih, v katerih je naša hrabra pehota v glavnem ohranila vse postojanke. Prvi napad je bil tako odbit. Toda sovražnik hoče z glavo skozi zid. Njegova artiljerija besni vedno dalje in njegova pehota se zbira vedno k novim napadom.

Cilj sovražne ofenzive. Če vzamemo v roke zemljevid primorskega bojišča, nam bodó takoj jasni nameni sovražnih napadov. V devetih izgub polnih ofenzivah je sovražnik lahko spoznal, da na Krasu ne more naprej v Trst, dokler nima v rokah severnega roba in vsaj južne meje Trnovskega gozda in Svete Gore. Odtod obvladuje namreč naša težka artiljerija vso Kraško planoto. Čim dalj bi Italijani prodrl na Krasu, tem hujši bi postajal zanje

Italijani na Kuku. Tudi pri Plaveh in Zagori so se bili ustalili Italijani na levem bregu Soče. Tu jim je zapirala prodiranje utrjena gora Kuk, skalnat greben, visok 611 m. Italijani so se baje pripravljali na napad na to goro 14 mesecev. Pet različnih kolon naj bi ga napadlo, ki naj bi se razvijale v podobi pahljače. Napadalne čete so bile pripravljene v tri do štiri metre globokih hodnikih in votlinah, vsekanih v skalo. Dva dni je bruhala sovražna artiljerija ogenj na Kuk, nato se je začela razvijati njegova pehota za napad. Na Kuku so se nato uneli najsrditejši boji. Dva dni se je valil sem in tja ročni metez. Italijani so osvojili vrh, pa so ga zopet izgubili. 17. maja pa naša pehota ni mogla več zadržati novih napadov in se morala goro popustiti sovražniku in se umakniti na vzhodne višine. To je edini imena vreden uspeh italijanske ofenzive. V obsegu dveh kilometrov so razširili svoje postojanke. Toda njih položaj na Kuku ni nič kaj prijeten. Od vzhoda jih namreč obstreljuje naša artiljerija z višin, ki za dvesto metrov presegajo Kuk, od jugovzhoda pa od Sv. Gore, ki je visoka 682 m.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Živahnější topovski boji so se razvili zadnje dni zlasti na severnem delu te fronte. Na Ruse silno pritiskajo, da bi začeli z ofenzivo. Da bi pokazali vsaj malo dobre volje, je začela njih artiljerija zadnje dni hujše streljati. Na resno ofenzivo pa Rusi najbrž ne morejo misliti.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Opešana sovražna ofenziva. Angleži in Francozi sicer še vedno napadajo pri Arrasu, ob Aisni in v Champagni, toda njihovi napadi niso več tako silni. Boji se bijejo le bolj za posamezne postojanke brez uspehov.

MACEDONSKO BOJIŠČE.

Zopet poraz sovražnika. Pretečeni teden se je Sarraillova armada zopet ojunčila. Na več točkah je naskočila bolgarske in nemške postojanke, toda zavezniki so jo vrgli in ji prizadejali velike izgube.

DOGODKI NA MORJU.

Drzen napad. Med Italijo in Valono se po Otrantski ožini vrši zadnji čas živahen promet, ker tod dovažajo sovražniki čete macedonski armadi. To je opazila naša mornarica. Ponoči med 14. in 15. majem so naše lahke vojne ladje udrle na morje in zadele na sovražni prevoz v Otrantski ožini. Naši so potopili enega italijanskega torpednega rušilca, 3 trgovske parnike in 20 oboroženih parnikov, ki so bili na straži. Ko so se naši vračali, so od vseh strani pritiskale sovražne bojne ladje, podmorski čolni in njih letala. Razvilo se je več ljutih bojev, v katerih so naši sovražnika večkrat zadeli. V boj so posegla tudi naša letala, ki so z bombami zadela dva sovražni križarki. Sodeloval je tudi neki nemški podmorski čoln, ki je potopil s torpedom veliko angleško križarko. Vse naše ladje so se srečno vrnile z malimi poškodbami.

Podvodniki gospodarijo vedno hujše. Pretečeni teden so Nemci zopet potopili lepo število sovražnikovih ladij. Uradno se sporoča, da je bilo potopljenih 33 parnikov, 20 jadernic in več ribiških ladij. Celoten uspeh meseca aprila je bil ta, da so podmorski čolni potopili 1 milijon 91 tisoč ton sovražnih ladij; od začetka poostrene podmorske vojske je bilo potopljenih že 2 milijona 800 tisoč ton in to število raste dan za dnem, zato ni čudno, če pišejo Francozi o »strašnih uničujočih« uspehih podmorskih čolnov.

Zračni boji na morju. 15. maja so ob izlivu Temze v morje — blizu angleške obale — trčila tri nemška pomorska letala s skupino sovražnih letal. Vnel se je zračni boj, v katerem so nemški letalci sestrelili tri sovražna letala. Eno nemško letalo je bilo poškodovano in se je moralo spustiti na morje. Toda drugo nemško letalo mu je prišlo na pomoč in odneslo letalce na flandrijsko obalo, kjer je nemško opirališče. Nato so priplule nemške torpedovke, pobrale vsa v vodi plavajoča letala in ujele angleške sestreljene posadke.

Cesar v Ljubljani in pri soški armadi.

Občudovati moramo neumorno delo našega gibčnega cesarja, ki hoče biti pri vseh vojaških podjetjih sam navzoč. Dne 16. maja se je pripeljal z južnih Tirol na Dunaj, na Vnebohod je bil že v Ljubljani, kjer si je v obližju mesta ogledal neke vojne naprave, nato pa odhitel v glavni vojni stan armadnega poveljnika Borojeviča. V oñdotni župnijski cerkvi je bil pri sv. maši. Od tam se je podal skozi Vipavsko dolino na neko točko v Trnovskem gozdu, od koder je gledal bojno pozorišče 10. obsoške bitke: Sv. goro, goro sv. Gabrijela, Sabotin, Podgoro, Kuk, Plave. Italijansko topništvo je pravkar obstreljevalo Sv. goro in goro sv. Gabrijela. Poveljniki so cesarju natančno poročali o vseh dogodkih. Povsod, koder se je cesar vozil, je srečaval urejene čete, ki so odhajale v boj z godbo in petjem. Cesar je dal večkrat ustaviti, da je pozdravil vojake, ki so navdušeno vihteli čepice in klicali »hurá«. Globoko ginen je gledal cesar svojo vrlo armado, ki mu je v vroči uri dokazala toliko požrtvovalne ljubezni. Nazaj se je cesar vozil čez Komensko planoto skozi Sežano, Opčino in Bazovico v glavni stan. Ob 9. uri se je vrnil na Dunaj. — Tudi v Ljubljani je cesarja občinstvo, ki je zaznalo za nenadni dohod njegov, navdušeno pozdravljalo z »Živio«-klici.

Tedenske novice.

Imenovanja. Cesar je imenoval Slovenca dr. Maksimilijana Fabianija za rednega profesorja stavbne umetnosti na visoki tehnični šoli na Dunaju. — Polkovnik Dominik Žagar je postal generalni major; stotnika Globočnik in Žerjav sta povišana za majorja.

20letni jubilej županovanja je praznovan pred dnevi deželni poslanec g. Josip Zurec v Kandiji. Občinski odbor mu je ob tej priliki iskreno čestital ter izrazil željo, naj bi še dolgo vrsto let nadaljeval uspešno delo na blagor velike občine.

Požar v papirnici. V noči pred Vnebohodom je nastal ogenj v papirnici v Vevčah pri Ljubljani. Uničeno je eno poslopje in mnogo papirja. Škode je baje do pol milijona. Ogenj je nastal, ker se je vnel tečaj pri nekem stroju. Pri tej nesreči se je v dimu zadušil delavec Anton Rus iz Dobrunj, oče več nedoraslih otrok.

Znamenje boljšega časa. V Ljubljani so prišle 21. maja na trg prve letošnje črešnje. Sadja bo letos, kakor se kaže, obilo, Bog daj blagodejnega dežja, da se okrepi in požiivi tudi rast zemlje. Bog nas varuj uime! — V Ljubljani je pretekli ponedeljek popoldne pršel prav gost in miren dež, ki je bil že sila zaželen.

Trije novi doktorji s Primorskega. Te dni so bili povišani za doktorje bogoslovja gg.: Jakob Ukmar, gimnazijski katehet v Trstu, Al. Fogar, gimn. katehet v Gorici, Anton Slavič iz Trsta.

Vojaške novice.

Poslanci-vojaki so dobili vojni dopust, da bodo mogli izvrševati svoje mandate kot zastopniki v državnem zboru in v gosposki zbornici.

»Cesarjevičeva koračnica.« Slovenski skladatelj vladni svetnik V. Parma je uglasbil novo koračnico in jo poklonil cesarjevičevemu polku. Pravijo, da je ta umotvor njegovo najboljšo delo. Skladatelj je od poveljstva cesarjevičevega polka prejel že dvojne laskavih pohvalnih pisem.

Umrl je bivši poveljnik srbske armade vojvoda Putnik. Vojska ga je bila prese-netila v Avstriji, a po velikodušnosti rajnega cesarja Franca Jožefa I. se je smel vrniti v Srbijo. Po porazu Srbije je bežal s kraljem čez gore v Italijo.

Upokojen je vsled lastne prošnje vojaški superior v Gradcu rojak g. Anton Jaklič.

Padel je na italijanskem bojišču zadet od ročne granate Jurij Sedej iz Gor. Konomlja, star 29 let. Doma žaluje žena in nedorasta hčerka. Pokopan je bil na voj. pokopališču na Malem Palu.

Vojnoplenjeni. Iz Rusije je prejelo naše uredništvo dopisnico s prošnjo, naj sporočimo pozdrave podpisanim vsem domačim in znanim: Čtv. Jankovič Fr., Črnivrh nad Polhovim Gradcem; des. Nemec Martin, Dolsko pri Ljubljani; des. Mali Anton, Nevlje pri Kamniku. (Nahajajo se: Ramkava, gubern. Livland, kantora, I. distancija, II. učastka, III. baraka, Rusija.)

Pobegli ujetniki. Iznova je prišel opomin, naj občinstvo vojnih ujetnikov, ki bi skušali uiti, nikakor ne podpira, marveč pomaga, da jih bodo varnostni organi mogli prijeti. Kdor da varnostnim ali vojaškim oblastim podatke, ki pripomorejo, da se pobegli vojni ujetniki primejo, ali kdor sam zadrži pobeglega ujetnika, dobi nagrado 10 do 25 K. Nagrade deli ono voja-

sko poveljstvo, v čegar okolišču se nahaja dotična ujetniška postaja, in sicer po lastnem preudarku. Podpiranje pobežlih vojnih ujetnikov se pa strogo policijsko kaznuje, zlasti če se smatra kot hudodelstvo po § 327 v. k. 7.

Zrakoplov uničen. Blizu Stanislavova v Galiciji je padel veliki ruski zrakoplov „Ilija Muromec“ iz višine 3200 m na tla ter se popolnoma razbil. Mrtvih je pet častnikov in en mož. Vzrok neznan.

Pozdrave in voščila za binkošne praznike vsem domačin in znanim pošiljajo: Fr. Šubic, Stara Osčica, sedaj pri pionirih, 3. bat. — Topničarji iz Galicije: Filip Šuligoj, Fr. Lah, Fr. Kuder, A. Klavara, A. Mrzlič, Fr. Debevc, A. Krovatin — vsi zdravi in čvrsti. — Slov. fantje prostov. strelskega bataljona št. 6: Fr. Lakner, M. Mušič, J. Lilek iz Dragatša; M. Jurajević, Gradec. — S koroških snežnikov: Ivan Mislej iz Št. Vida n. V. — Z gališke fronte topničarji: L. J. Samsa, Sp. Retje; Al. Novak, Hlebče; J. Zadnik, Volaka. — Četovodja Sinigoi Edvard iz Dornberga; četov. Vrčon Jožef iz Kamnika; des. Čotič Anton iz Doberdoba; poddesetnik Jazbec Andrej iz Loga pri Sevnici; strelci: Košir Juraj iz Mavčič; Kavka Karel iz Domžal; Križnik Franc iz Motnika; žugelj Alojzij iz Dobravice; Luka Zabavnik iz Kamnika; Juvan Jernej iz Most; Pogačar Franc iz Klanca pri Komendi; Jeriha Franc iz Škofljice; Molek Anton in Črnetič Jožef iz Bojanje vasi; Pavlin J. iz Rateč; Milek Juraj, Butoraj; Ban Jožef, Tribuč; Mavretič Jožef, živel! Avstrija! Živel cesar Karel I! — Z visokih sneženih planin: A. Sekolenik iz Pernic, Fr. Florjancič iz Makol, ki se nahajata že 15 mesecev na stemi fronti ter imata dosti opravili s črnim polentarijem. Sredi maja sta bila še v barakah, ki so še vedno zakopane v snegu. Letos pač ne bo skopnel. Slov. dragonci: Četov. Čevč Fr., drag. Pajk Al., des. Fr. Zavodnik, Jož. Olovac, des. Jor. Pangercič, Fr. Zalaznik, J. Golovrh s pristavkom: »Konjičke so nam pobrali, ker so preveč stradali.

Ostroge, sablje smo za njim zmetali, zato so nas pa v švarm-litijo dejali.

Na dopisnici (za vojni muzej) je lastnoročno naslavljen dragonec, ki popusti konjsko mrho na tleh, poleg nje sablja, par ostrog, sam pa maršira v bojno črto. — Slov. fantje z visokih Karpatov: Podlovca Fr. Zibert, Krško: Leop. Zaverl, Litija: lovec J. Ramovec, Gaberki pri Škofji Loki; četov. Fr. Škulj, Dobropolje; patrolovodja A. Svetlin, Dob. — S skalnatih, sneženih tirolskih planin, kjer jazijo že 12 mesecev — pozdravljajo: Podd. B. Rumpret, desetniki A. Salamon, Al. Horvat, Fr. Remec, Karel Drolic, Al. Darovec, četov. Peter Thaler, četov. J. Bižjak.

Razne novice.

Morilec dr. J. Adler pred sodiščem. V petek in soboto dne 18. in 19. maja so sodili na Dunaju morilca rajnega ministrskega predsednika Stürgkha — tajnika socialdemokratske stranke v Avstriji. Prišel je mirno v sodno dvorano ter smehljaje pozdravljaval svoje znanke. Izjavil je, da je izvršil umor, ker je hotel demonstrirati proti sedanjim avstrijskim razmeram in odredbam, ki so bile proglašene vsled vojnega stanja. Zatrjeval je tudi, da ni bil zmeden, ko se je odločil za to dejanje, ampak je pravno zelo premišljeno, in da je bil ves čas življenja revolucionar. Nato je po svoje opravičeval svoj zločin, rohnol proti cenzuri, ki je zabranjevala, da ni mogel pisati, kar bi bil hotel. Ko je zdravstveni svet izrekel svojo sodbo, da je morilec fanatik, da ima včasih trenutke duševne potrtosti, je predlagal državni pravdnik smrtno obsodbo in kazen na vislicah. V svojem govoru je omenjal tudi poroto, ker se je morilec skliceval, da bi ga ta morda oprostila.

Državni pravdnik je pristavil, da je to največja obsodba za pravno institucijo porote. — Nato je povedal svoje še zagovornik, češ, da ubijalec Adler ni odgovoren za svoje dejanje in da naj bo v duhu postave oproščen. — Sodni dvor je bil prepričanja, da je obtoženec kriv in da je izvršil dejanje fanatika, zato ga je obsodil na smrt na vislicah. Ko je obsojenec zapuščal dvorano, je zaklical: »Naj živi mednarodna revolucionarna socialna demokracija!«

Topovsko bobnenje od soške fronte so pretekli teden prav razločno slišali celo v Gradcu, Mariboru in Zagrebu. V Ljubljani so se prejšnje čase posamni streli bolj razločevali.

Milijonarji in petični zavodi se oglašajo z velikimi svotami za 6. vojno posojilo; tako je n. pr. češka industrijska banka podpisala na lasni račun 6 milijonov, centrala Živnostenske banke pa 15 milijonov kron 6. vojnega posojila.

Avstrijski zastopniki na mirovnem posvetu v Stockholmu so: Vladimir Temnicki, Nikolaj Hankievič in dr. Henrik Tuma.

Škoda, škoda! V Enzersdorfu na Nižjem Avstrijskem je pogorel mlin posestnika Polsterer. Uničenih je do 40 vagonov žita v vrednosti 1 milijona kron.

Poljski kralj. Nemška cenzura je dovolila listom, da smejo pisati in razpravljati o kandidatih za prestol poljske kraljevine. Kot bodočega kralja poljskega imenujejo nadvojvodo Karla Štefana, ki je star 57 let in je v ozki zvezi s poljskim plemstvom, ker so njegove hčere omožene s poljskimi princji; trije njegovi sinovi so pa na vojski.

Tri poroke v eni družini. 7. maja so šli v Mohličah na Koroškem k poročenemu oltarju vsi otroci ugledne družine Tassek: dve hčerki Ana in Marija ter sin Anton, ki je okrašen z dvema svetinjama prišel s fronte in peljal kot novi gospodar pred oltar svojo nevesto Elizabeto.

Lakota. V nevtralnih državah (na Švedskem, Norveškem in Danskem) se čuti veliko pomanjkanje živil, ker že dalj časa zaradi strahu pred podmorskimi čolni nobena ladja ni pripeljala živeža. Lačni ljudje v Stockholmu so kljub vojaštvu in policijski straži dne 13. maja napadli trgovine in zaloge živil ter pobijali šipe. Nevarnost svetovne lakote je zmeraj večja.

Dopisi.

Kranj. V nedeljo, dne 13. maja in na Vnebohod je bila v »Ljudskem domu« predstava igrokaza »Na Marijinem srcu«. Društvo »Dobrodelnost« je poslala Marijina družba 200 K kot čisti preostanek prireditve. — Za binkoštno nedeljo pripravlja izobraževalno društvo »Kranj« Medvedovo igr »Za pravdo in srce«. Upamo, da bo društvo s to znamenito igr obnovilo svojo nekdanjo slavo. Drzen poizkus, ker je vojska.

Iz Tržiča. Ker je vsled vojnih razmer onemogočeno običajno romanje k sv. Valentinu v Glinje na Koroško, zato bo šla binkoštni ponedeljek ob 8. procesija iz Tržiča k sv. Ani. Tam bo sv. maša za glinjske romarje.

Rovte nad Logatcem. 9. t. m. je umrla tukajšnja marljiva, vzorna gđ učiteljica Pavla Brezovšek po večletnem bolehanju. V slovo je svoji ustanoviteljici zapel naš pevski zbor par pesmic-nagrobic in družbeno Marijino, katere članica je bila blaga pokojna gospodična. Počivaj v miru!

Kropa. Naše Katol. delav. društvo je priredilo pod vodstvom g. nadučitelja J. Pleničarja po dolgem prestanku dne 29. aprila in 6. maja gledališko predstavo »Andrej Hofer«. Ker so bile glavne vloge Hofer, kapucin in Rafael v rokah najboljših moči in so tudi drugi igralci svoje vloge dobro pogodili, je igra po splošni sodbi kar najboljše uspela. Tudi obisk je bil tako številen, kakor še pri nobeni prireditvi. Prišli niso samo domačini, ampak tudi okoličani tako polnoštevilno, da je bila obširna dvorana — zadržno skladišče — (zlasti prvič) nabito polna. K lepemu uspehu igre je pripomoglo veliko krasni oder z električno razsvetljavo. Od čistega dobička smo poslali 200 kron goriskim beguncem 114 K smo vrnili tuk. posojilnici na račun dolga za društveni oder. V kratkem času se mislijo pokazati na odru dekleta Marijine družbe, ki so tudi prispevale za društveni oder.

Tomaj. Dne 17. maja se je peljal skoz našo vas presvetli cesar Karel. Njegov avtomobil je ves okrašen s cvetlicami. Vojaštvo in civilisti so ga pričakovali večinoma sredi vasi z godbo. Cesar je z zadovoljstvom sprejel pozdrave vsega občinstva ter odzdravljaj na vse strani. V drugih avtomobilih je bilo več odličnih dostojanstvenikov. — Dne 11. maja ponoči nas je obiskal sovražnikov zrakoplov, ki je vrgel 8 bomb, a so vse padle na polje kakih 800 m od vasi. Ljudstvo se je zelo prestrašilo prvega nočnega treskanja in žvižganja. Čez dan je spet prišel, a so ga naši topovi hitro pregnali. Dne 29. aprila je bila pri nas veselica s plesom na korist fondu za vdove in sirote. Namen je bil že dober, a plesa ni bilo treba, zlasti ne v sedanjem žalostnem času sirašne vojske. Predvsem je potreba grajati, da so smeli otroci zraven, kar je krivda poklicanih varhov mladine in javnih činiteljev. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil Val. Gorup, ki o njem 2 leti ni bilo nič znanega. Enako je pisal iz ruskega ujetništva po 22mesečnem molku Fr. Pahor, doma iz Nove vasi pri Komnu.

Romarjem k sv. Hemi na Koroškem sporočam, da gremo romarji iz Poljanske doline na binkoštni ponedeljek na Brezje, kjer bomo imeli v torek zjutraj skupno pobožnost s sv. mašo ob šestih. Odtod se podamo v Ljubno, kjer bo sveta maša z blagoslovom. Matevž Demšar, Zapreval, p. Poljane, vodja romanja k sv. Hemi.

Šestič

se zbira v teh dneh armada denarnih in petičnih domoljubov, ki bodo deležni zmago-slavja avstrijskega orožja, — ker podpirajo državo z vojnim posojilom.

Šestič se nudi vsem tudi manj premožnim posestnikom, ki nimajo gotovine na razpolago, pač pa so lastniki neobremenjenih ali malo obremenjenih posestev, da se udeležijo s primernim zneskom podpisovanja vojnega posojila. Tem namreč daje deželna banka v Ljubljani v ta namen hipotekarna posojila po obrestni meri 4¼ % proti 40letni amortizaciji. Na ta način se iz obresti podpisane vojnega posojila poravnajo vsakoletne obresti ter še tudi amortizacijska kvota, t. j. del glavnice. Po 40. letih je tako hipotekarno posojilo pri imenovanem zavodu popolnoma odplačano, posetniku pa ostane ves subskribirani znesek vojnega posojila kot čisti dobiček.

Šestič hočemo vsi brez izjeme pokazati svoje domoljubno mišljenje in avstrijski patriotizem: eni s podpisovanjem posojila, drugi pa, ki ničesar ne premorejo, z agitacijo, prigovarjanjem in pojasnjevanjem.

Šestič se bo odlikovala kranjska deželna banka kot uradno podpisovalno mesto za vojno posojilo, »Ljudska posojilnica« v Ljubljani in drugi denarni zavodi. Doslej je pri deželni banki podpisane že nad 4 milijone 6. vojnega posojila. —

Pri »Ljudski posojilnici« so podpisali 6. vojnega posojila dosedaj med drugimi sledeči župni uradi: Rakitna pri Borovnici 3000 K, Vače pri Liti 25.000 K, Št. Jakob ob Savi 3000 K, Polhov Gradec 34.000 K, Bloke pri Rakeku 29.000 K, Brdo pri Lukovici 10.000 K, Spodnji Log pri Kočevju 5000 K, dekanjski urad v Moravčah 55.000 K, mestni župni urad v Kočevju 18.000 K, župni urad Podgrad pri Novem mestu 7000 K, dr. J. L., Ljubljana, 6600 K, stolna cerkev sv. Nikolaja v Ljubljani 1200 K.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Ozimno žito kaže doslej prav lepo. V nekaterih krajih je precej redko zaradi hudega mraza, toda splošno so kmetje z ozimino zadovoljni. Splošno se sodi, da bodo cene letošnjemu žitu precej višje, kakor so bile dosedanje, saj pri teh cenah kmet ni mogel izhajati. Zahteva se, naj bodo naše cene ogrskim enake. Dosedaj

na vrsto. V Lincu se posebno boje, da bi jim centrala polovico sadnega pridelka pobrala. Centrale so na Dunaju, torej obračajo vse na dunajski mlin, kjer je v resnici potreba tudi aajvečja.

Slišale so se tudi govorice, da mislijo vso žetev kar po vojaško spraviti in kmetom njih del oddeliti. Te govorice so zaenkrat popolnoma prazne. Po našem mnenju bi se to še izpeljati ne dalo. Že v naši deželi se žanje pšenica čez štiri tedne. Prve dni julija se začne na Dolenjskem in konča avgusta na Gorenjskem. Kam bi vso djali? Kmetu, ki ima že vse pripravljeno, zmanjka vsako leto prostora. Ko je pšenica zrela, se mora ječmen umakniti iz kozolca; pšenica si pa navadno z ovsom prav težko deli prostor v kozolcu. Na Češkem, Moravskem in v Galiciji žanjejo veliko pozneje, kakor pri nas, mlatijo pa šele pozimi. Ko bi prepovedali pravočasno žeti ali mlatiti, bi se zelo veliko žita pokvarilo. Kdor le malo pomisli, bo precej vedel, da je čisto nemogoče kaj takega ukazati.

Res se je zdaj znižala množina žita za delavce na kmetih. No, dokler bo kaj

bukve, jelše, jagnedi, lipe, akacije in jelševja ter od vseh sadnih vrst in jagod. Le od oreha in hrasta je brst za krmo slaba. Vsi naši gospodarji vedo, da je spomlad listna brst z listi, ki so ravno dorasli, prav dobra krma za živino. Ker suhega povsod manjka, se je zelo bati, da bi se detelja preveč vkosila, če jo bomo zdaj skoro samo rabili. Priporočati bi pač bilo, da bi si tudi z brstjo pomagali.

Razno. Centrala za krmila je na pritožbe kmetov, da so otrobi v primeri z nizko ceno žita veliko predragi, znižala ceno otrobi na 8—9 kron. Zdj jih bo še težje dobiti. Veliko jih dobé tovarne na Dunaju, ki izdelujejo umetno krmo za živino.

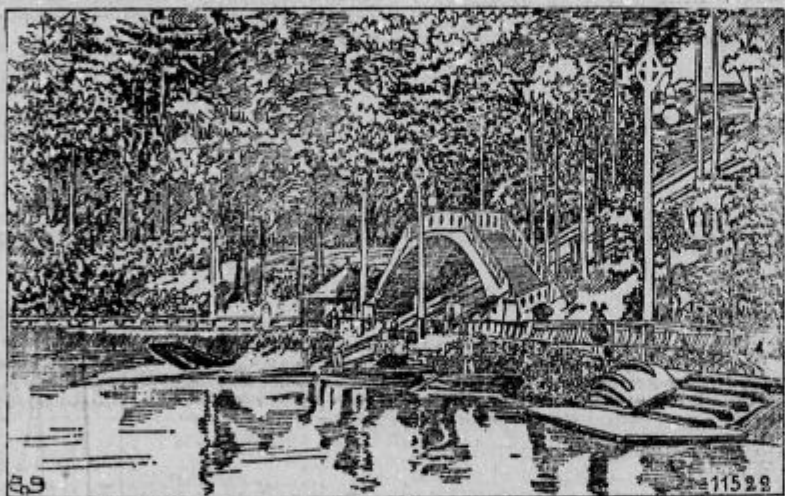
Listi so poročali, da mislijo Angleži z žitom, peso in krompirjem letos obdelati 1 milijon akrov, po naši meri 402.822 ha. Dosedanje pašnike bi radi izpremenili v rodovitno polje. Vsak kmet pa vé, da se to kar čez noč ne napravi. Ledino je treba jeseni preorati in spomladi dobro pognojiti. In vendar bo prvo leto še pridelek prav slab.

Gračak Förster je dal leta 1915. posekati borov gozd in šture izkopati. Bilo je 40 arov, torej 3—4 mernike posetve. Pognojili so dobro z amonjakom in superfosfatom ter vsadili 600 kg krompirja. Vsega pridelka je bilo 450 kg, torej niti semena ni pridelal. Lani je dal na tri četrtine tega sveta napeljati 12 voz hlevskega gnoja in zopet nasuti amonjak ter posaditi 600 kg krompirja. Tam, kjer ni bilo hlevskega gnoja, ni prav nič zraslo. Na ostalem pa 2550 kg krompirja. Kje bodo zdaj na Angleškem dobili gnoj? Ne umetnega, ne hlevskega ne bo zadosti. Čez leta bodo pa res lahko imeli rodovitno polje iz prejšnjih pašnikov, toda istega števila živine ne bo mogoče imeti. Zdj se Angležem otepa, da so zaradi proste trgovine, torej zaradi večjega dobička tovarnarjev in trgovcev pustili kmeta propasti.

Z velikim pritiskom so dosegli od Argentine, da je dovolila za južno-ameriške države, Špansko in Norveško izvoz 10.000 vagonov žita. Dovolila je tudi izvoz 10.000 vagonov pšenice in 2000 vagonov moke za Angleže s pogojem, da bodo ti meseca avgusta in septembra t. l. žito vrnili, če bo dežela v pomanjkanju. Če so Angleži kdaj kako pogodbo podpisali s trdnim sklepom, jo nikdar izpolniti, so gotovo to. Cena pšenice gre v Ameriki še vedno kvišku. Delavci bodo kmalu tudi tam pomanjkanje trpel. Sicer zaslužijo trikrat toliko, kakor so pred vojsko, vendar ne bo zaslužek ob tej splošni druginji zadostoval.

Na Dunaju so pretekli teden prvi poizkusili deteljo prodajati kot priporavno zelenjad za človeško hrano. Pripeljali so je 5000 kg in jo prodajali 1 kg po 25 vin. Nekatere kuharice so je kupile nekaj malega, večina je pa menila, da Dunajčani niso krave in prešiči, za katere je detelja prav dobra krma. Niso je marale kupiti. Detelja se je ugrela in tako so jo morali naglo prodati kot živalsko krmo.

Letos so male žuželke po nekaterih krajih peso skoro popolno obrale. Komarji se pokažejo prva peresca pese iz zemlje, planejo ti ujeti nanjo, da skoro nič ni

Z jezom zaprta dolina in drča za les — na bojišču.

so imeli Ogri višje cene kakor naši kmetje. Povišek žitne cene pa ne bo poseben, ker se je sklenilo, da se tudi cena moke jeseni nikakor ne bo povišala.

S prehrano si vsak pomaga, kakor si vé in zna. V nekaterih krajih so začeli pse pobijati. Menda jih ni nikjer tako veliko, da bi pasje meso za dalj časa zaleгло. V gozdovih veleposestnikov so pobili prav veliko divjačine. Precej jelenov je prišlo še na dunajski trg. Odrasli jeleni so veliki kakor mali voliči. Jelenje meso so že v miru stalno prodajali. Zdj je potreba tem večja, ker vsega drugega primanjkuje. — Urad za prehrano je priporočil revežem pomladno deteljo za hrano! Pravijo, da je dobra in lahko prebavljiva hrana. Napravi se kakor špinača. Ker je pri nas dosti solate, najbrž še reveži ne bodo detelje uživali. Osnovati mislijo sedaj posebno centralo za krompir in centralo za sadje. Za centralo sadjevega mesta je določen neki jud. V Lincu so tem nakanam prav odločno ugovarjali. Deželni pridelki morajo najprej za dom ostati in potem šele pridejo tuji

v žitnici, si bodo delili sami, kolikor bo najmanj mogoče. Toda kmečki delavec mora imeti zadosti hrane, če hoče svoje delo dobro opraviti.

Brst za krmo. Pri nas in na Nemškem so začeli zelo priporočati porabo brsti za krmo živini. Znano je, kako radi glodajo koze vršičke in veje mladih dreves. Prav isto delajo jeleni, srne in zajci. Leta 1893. so imeli na Francoskem hudo sušo, sena ni bilo skoro nikjer zadosti. V Marseju so imeli za vožnjo pri cestni železnici 1100 konj. Ker je manjkalo sena, so dali polovici konj le trtne mladice za krmo, polovici pa navadno seno. Čez šest mesecev niso bili z mladikami rejeni konji prav nič slabši, kakor drugi. Gotovo ima brst precej redilnih snovi. Toda pred porabo se mora dobro razdrobiti. Lahko se napravi to z roko, lahko pa tudi s stroji. V Severni Afriki denejo brst na veliko kladivo in jo raztolčejo s kladivom, potem pa drobno razrežejo na 1—2 cm dolge kose. Če je slamoreznica trdna, se more tudi ta porabiti. Rabi se brst od jesena, breze,

ostane. Ker se bo letos gotovo veliko krompirja in žita zahtevalo za mesta in armado, je uspešna prešičerija brez pese nemogoča. Zdaj se še prav lahko pomaga. Najboljše bo, da seme namočite in ga čez par ur po pesni njivi, kjer je premalo rastlin, posadite. Saj je majnika še najboljše peso saditi. Če je pa kje pregosta, se naj pa kar populi, kar je preveč, in nasadi, kjer manjka. Pese gotovo ne bo nikdar preveč.

Naznanilo. Skušnje na podkovski šoli: kr. kmetijske družbe v Ljubljani bodo dne 26. junija 1917, ob devetih dopoldne, in sicer iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj vložijo pri predsedniku izpraševalne komisije g. vladnem svetniku Ivanu Mundi (živinozdravniški oddelek c. kr. deželne vlade) v Ljubljani do 15. junija 1917 prošnjo, ki naj ji priloži 1. učno spričevalo in 2. potrdilo o najmanj triletni kovaški pomočniški službi.

Deželno mesto za krmila opozarja, da bo z naprejem uvaževalo le naročila posameznih županstev in da ne bo moč vpoštevati naročil, ki dohajajo od posameznikov. Županstva naj blagovale naročila kakor določeno zbirati in jih pošiljati na Deželno mesto vsak mesec redno do 5. vsakega meseca. Stranke naj se pa priključijo pri županstvih za prihodnjo dobavo zadnji čas do konca vsakega meseca.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, 13./V. 1917.

Pomlad je prišla v našo »ljubo« Galicijo! Cvetje in zelenje je pognalo povsod — v strelskih jarkih seveda ne! Prostor med našimi in ruskimi strelskimi jarki se je spremenil v prelep, zelen in pisan travnik, na katerem rastejo — bodeče žične ograde. Kakor bi zeleno preprogo pogrnili med nas in med Ruse. Črni madeži na tej zeleni preprogi so številne jame, ki so jih izkopale granate — in pa številni mrtveci, ki ležijo vsepovsod: trava jih bo kmalu prekrasila! — Zgodaj zjutraj se blesti po tej lepi preprogi biserna rosa, v zraku pa prepevajo ptičice, kakor da ni vojske.

Podnevi prigrava solnce, da se nam srce smeje. Da nas kdo vidi okrog poldne, bi rekel, da smo »Kralj Matjaževa vojska«. Vojaki ležijo vse vprek na solncu po strelskem jarku in po takozvanih strelskih klopčih in spéh. Lahko mu stopiš ne vem kam, tudi na kurje oko, se ne bo zbudil. Matjaževa vojsko zbudi, kdor potegne tisto usodno sabljo iz nožnice, ki visi nekje na steni — našo vojsko pa prebudi najbolj hitro klic »menaža«. Tudi največji zaspanec se na klic »menaža« prebudi kakor bi trenil, skoči pokoncu in teče po svojo jedilno posodico. — V Kralj Matjaževi povesi se sliši, da se semintja kak vojščak prebudi, pogleda začudeno okrog sebe in zopet — zakima. Tudi pri nas vidiš, kako

se semintja kaka postava prebudi, sede, se ozre zaspano na desno in levo, sleče bluzo in srajco ter išče — uši. Je pač moderna Matjaževa vojska. —

Jaz sem si pred vhomom v svojo podzemeljsko vilo postavil klopico — tako lepo z naslonjalom, narejeno iz samih pisanih brezovih vej. Grajski vrt bi se lahko ponašal z njo! — Na tej klopici preživim marsikako gorko uro. Tu čitam »Domoljuba«, »Slovenca«, »Mentorja«, »Bogoljuba«, »Dolenjske Novice«. Knjig žalibog nimam! — Berem novice in poročila iz moje Kranjske, moj duh pa splava v preljubljeno domovino, kjer ni ne granat, ne šrapnelov, ne sovraštva — kjer je mir in ljubezen.

V Karpatih.

Prosim, sprejmite tudi od mene malo sporočilo, kako se mi godi tu v Karpatih. Čez poletje smo se bojevali v Galiciji, kjer je naš bataljon od prvega dne ruske ofenzive pa do zadnjega bil v strelnih jarkih. Izkazal se je pa tudi, da je vreden imena lovcev. Seveda tudi ni bil naš bataljon brez izgub. Ni pa nič čudno, ako se pomisli, kako je sipal ruski ogenj na nas, ki smo vedno stali sovražniku nasproti; vendar pogum in junaštvo nista zapustila moštva. Vselej ko je bilo treba, je častno izvršil svojo nalogo. V jeseni so nas pa premestili v Karpate, kjer smo bili na raznih točkah, dokler nismo 19. novembra 1916 zasedli neke višine, levo Körösmöző. V teh postojankah smo bili do 1. februarja 1917. Tu je naše jarke zamenjal drug lovski bataljon, mi pa smo šli za en mesec na potrebni počitek, potem smo se pa zopet vrnili nazaj. Snega smo imeli čez zimo veliko, tako da ga imamo še sedaj — koncem aprila — več kot zadosti. Mraz pa tudi tak, da menda še medvedi niso mogli spat. Sneženi veter je vedno tako močno pihal, da se je velikokrat mož s konjem (nosac) izgubil v snegu. Po en ali dva dni ni mogel priti nazaj. Lahko si je misliti, kaj mora moštvo prestati v takih razmerah, ko še pri lepem vremenu ni posebno prijetno. Tu ni videti nobenega civilnega človeka; volka ali medveda prej srečaš, kot civilista. Te mrcine tudi še ni vojna preprodila, in se še klati tu okoli. Tu v tej samotni mi je za družbo Vaš cenjeni list in »Slovenec«, ki ju prav težko pričakujem, da mi povesta kaj se v domovini in drugod godi. »Slovenca« prejmem z malimi izjemami vsak dan. Ko čitam »Domoljuba«, se mi zdi, kot bi se pogovarjal z enim sovaščanom, ki mi prav poljudno in domače tolmači in razklada notranjo in zunanjo politiko, ter dogodka na raznih bojiščih. Ob koncu pride pa še skrivnica, ki mi dela vedno preglavice, največkrat mi pomaga iz zadrege en Tirolec, ki je z mano. Seveda mu moram po svoji nemščini (ker on slovenski ne razume), dopovedati in dokazati, kdo da se skriva. On mu je hitro na sledu. Tako in enako se zabavam in pričakujemo boljših dni v teh divjih Karpatih.

Pozdrav vsem čitateljem »Domoljuba«.

Rudolf Žagar.

V katakombah — febr. 1917.

Upam, da bo zanimalo cenj. čitatelje »Domoljuba«, če opišem, kako ži-

vime kranjski fantje na bojišču. Zako-pani smo v katakombah kakor v prejšnjih časih kristjani, ki so jih preganjali pogani. Razlika je samo ta, da se mi naših »preganjalcev« bridko malo bojimo, in pa da se naše »katakombe« nahajajo pod snegom.

Na prvi pogled bi naši rovi marsikomu dopadli, ko je vse trdo in zmrznjeno. Ko se bo pa začel spomladi sneg tajati, naše katakombe pa podirati, potem bo izginila vsa poezija, kajti pripomniti moram, da je nad našimi postojankami več nego 7 metrov snega. No pa bomo do spomladi že uredili, da ne bo nevarnosti.

Bojev sedaj nimamo posebnih. Zapupamo pa seveda bivšemu hlinavskemu »zavezniku« zelo malo, zato nanj strogo pazimo. Če mu pride kaka neumna misel v glavo, mu jo takoj preženemo s svincem.

Da »Pepinatu« ni zaupati niti za minuto, kaže sledeči slučaj, ki se je pripetil ravno včeraj.

Bila je mrzla zimska noč. Luna je prijazno zrla na zemljo, kakor da bi tu doli ljudje živeli v največjem prijateljstvu in ljubezni med seboj. Infanterist, ki je stal na straži zavrt v debel kozuh, je pozorno zrl proti sovražni postojanki. Vse je popolnoma mirno; ni videti drugega, nego sneg in v daljavi 300 korakov temne oblike sovražnikovih žičnih ovir. Naenkrat se stražnik zgane in upre pozornost oko v omenjeno smer. Neka bela stvar se pomika počasi ravno proti njemu.

Omenjeni infanterist ni bil ravno praznoveren, pa mu je bilo vseeno nekako tesno pri srcu.

Pustil je, da je prišla pošast na pet korakov bližine; ker na bojni klic ni bilo odmeva je sprožil. Bela stvar obstane na mestu.

Stražnik je mislil, da je ustrelil kako žival. Presenečenje je bilo tem večje, ko so zjutraj tega »medveda« bolj natančno pregledali in se prepričali, da je bil pod belo odejo skrit Italjan. Bil je popolnoma v belo oblečen; tudi obraz je imel ovit z belim platnom. Prišel gotovo ni z dobrim namenom, ker so našli pri njem bodalo in dve ročni granati.

Omenjeno bodi, da je močno dišal po rumu in je s tem razložena njegova predrznost.

Pošiljam vsem bralcem, posebno pa bralkam »Domoljuba« najlepše pozdrave. Upam, da bo v »par letih« gotovo vojne konec.

Anton Perko, četovodja.

Kdor je mnogo na prostem in ga večkrat preseneti veter, dež ali sneg v pomanjkljivi obleki, naj uporablja kot profilaktično sredstvo proti prehlajenju vdihalnih organov Fellerjev antiseptični rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa-fluid«. Jemlje ga za izpiranje vratu ali kot zunanje bolila; daje sredstvo za vrbiranje vratu. 12 steklenic franko za 7 K 32 vin. edino pristen pri lekarju E. V. Fellerju, Stubica, trg Elsa št. 16 (Hrvaško). Mnogo nad 100.000 zahvalnih pisem hvali njegov dobrodejni učinek. Obenem se morejo naročiti Fellerjevo milo odvajajoče odvajalno Rhabarbara kroglice z zn. »Elsa-kroglice«. 6 steklenic franko štane 5 K 57 vin. (fa)

Materi — junaka.

Zaklad edini — sin odvzet
bil v gorske je višine;
ogroža tam sovrag nešteti
nam meje domovine.

Ko trčile so čete skup,
že kroglja je zapela
mu smrtno pesem, Zadnji up
usoda ti je vzela...

A ne žaluj! ... Še božji Sin
je moral smrt prestati,
in morje silnih bolečin
trpeti božja Mati!

Tam v rajskem domu, kjer vrste
se angeli krilati,
sin tvoj pokoj uživa že,
se sveti v kroni zlati.

Ivo Gruden.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil
Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

8. Ženitovanske priprave.

Pri Zvonarjevih je bilo vse navskriž. Oče se je preselil v spodnjo sobico pod stopnicami; sobica je imela tri okna, ki so zrla v zeleni mestni jarek. Tako je bil blizu livarne, ki so do nje vodila zadnja vrata.

Rozika mu je spravila doli vse, kar bi pripomoglo udobnosti tega stanovanja. Ob zeleni, lončeni peči je stal starikav stol z naslanjačem, v zadnjem kotu pisano oblečena postelja. Pri najbolj svetlem oknu v kotu je bilo prislono razpelo. Lonček rožmarina je dehtel na oknu in živordeča pelargonija je poživiljala sobico. Za stari-kavim ogledalom je bila pratika z velikimi črkami in grapavim papirjem in v stenski omarici je imel mojster spravljene važnejše listine. Prav navrh vseh je položil modrikasti zvezek rajnega učenika; nato je krepko zaprl vrata in jih skrbno zaklenil.

Staremu, utrujenemu mojstru je uga-jala tiha, zelenkasto razsvetljena sobica. Čutil je potrebo po miru po vseh teh skr-beh in bolečinah, ki mu jih je prineslo zad-nje četrtletje.

»Ko se v tej tišini nekoliko umirim, bom prišel z učenikovimi računi in nato bomo poskusili,« si je dejal stari mož in njegove misli so v bolestni ljubezni pohi-tele k spominu na čudnega moža.

Rozika pa si je s pomočjo postrežnice in prijateljice uravnavala stanovanje od-goraj. Lep kovinast križ ji je podaril brat Jožef, lastnoročno njegovo delo, vlito po vzorcu, ki ga je prinesel iz tujine; krona in žebli so bili iz čistega srebra. Pritrdila je to znamenje odrešenja na vijolično podlago in prislono v kotu za mizo. Ob stenah je razpostavila priprosto, a močno hrastovo pohištvo: Klop z naslonilom v kotu, mizo

z zaokroženimi, okroglimi nogami blizu tam, visoko in lepo rezljano omaro pri vr-tih v čumnato in podolgovato, nizko skri-njo pri glavnih vratih. Zaboje in omare pol-ne belega perila je spravila v kuhinjo; na stenah je bakreno in cinasto posodje. Reči se mora: imela je bogato, meščansko balo, ki je razveseljevala oko gledalca.

Sobota je bila veliki dan čenjenja, ri-banja in pomivanja in peke, zakaj za pone-deljek je bilo določeno ženitovanje. Rozika ni imela niti toliko časa, da bi se zavedala svoje časti kot nevesta. Prav v teh dneh ji je nedostajalo skrbne, vodilne materne roke, bolj kot kedaj prej. Tudi najboljšo vnanjo pomoč je treba nadzirati in gospo-dinjstvo prav urediti, ni karsibodi.

Henrikovi starši so poslali krasno rez-ljano skrinjo polno perila. Stala je v spal-nici napolnjena z množico prazničnih in delavnih srajc, vse iz doma spredene-ga močnega platna. Stara mati je s svojimi na-pol slepimi očmi vse sama uredila svojemu ljubljencu, in oba sta bila tega vesela. De-lavski suknjiči in predpasniki, plavi in ze-leni so gledali iz temnikaste-ga dna, vmes pa so se svetile snežnobe-le, rdeče in mo-dro obšite brisalke.

»Lepo doto ima Henrik,« so se pogo-varjale deklice med seboj; niso pa vede-le, da je bila glavna stvar tri tisoč goldinarjev, ki jih je princel v skupno obrt.

»Henrik je veliko prinesel k hiši,« je pripomnil Jožef očetu, »več, kakor sem mislil.«

In zadovoljno je pristavil mojster: »Vse bo šlo prav, da bi bila le kmalu stvar v kraju.«

Ženinovi starši so na nevestino pismo in vabilo k ženitovanju prijazno odgovorili s pripombo, da ne pridejo. Molče je polo-žila Rozika pismo na mizo pred Henrika. Živo je zardel, ko je prebral in dejal žalostno: »Saj se mi je zdelo, da bo tako.«

»Uboogi Henrik!« je sočutno pripom-nila Rozika.

»Henrik, nadomestovati ti hočem oče-ta in mater in domačijo. Nikoli se ti ne bo treba pokesati, da si se poročil z menoj.«

Svečano je nato zaklical Henrik:

»Mož bo zapustil očeta in mater za-radi svoje izvoljene žene!« Pri meni se iz-polnjujejo te besede sv. pisma bolj kakor pri drugih. Ti si moja izvoljena žena, Ro-zika.

In ona je zašepetala:

»Isti Kristus, ki naju je odrešil in ki vanj verujeva, bo blagoslovil najino lju-bezen.«

Resno in počasi je Henrik pristavil:

»Amen!«

Majhna je bila ta besedica in vendar se je Rozike polastilo pri tem nehote neko čudno čuvstvo, kajti po njenem katoliškem mnenju ni prav nič spadala sedaj semkaj. Skoro prestrašeno ga je pogledala, tako da jo je vprašal: »Kaj ti je draga?«

»Nič — nič mi ni,« je zajecljala, na-lahno vzdihnila in nadaljevala z urejeva-njem pohištva. Henrik, ki je imel tudi pol-no glavo dela in skrbi, ni pazil dalje na Ro-ziko; samo preden je šel iz sobe, se je obr-nil in dejal svoji nevesti sicer proti svoji volji, vendar v odkritosrčni želji, da jo po-tolaži:

»Še vedno upam, da bo moja edina se-stra vendar le prišla na ženitovanje, da ne bom popolnoma osamljen v tujini.«

Globoka žalostna struna v njegovi no-tranjosti se je rahlo oglasila.

In Rozika se je obrnila k ženinu s sol-znimi očmi ter dejala sočutno: »Kako zelo bi ti privoščila, da bi bil tudi ti popolnoma od srca vesel tisti dan.«

»Upam, da bo tako,« je odgovoril hva-ležno in se hitro obrnil proti vratom, da bi ji ne pokazal domotožja po domačih in jo s tem žalostil. Majhna je glavo je šel po stop-nicah. Ali je mogoče, da je človek tako na-vezan na domačijo, ki jo je že pred 15. leti zapustil? Zakaj ga tako tlači misel na od-sotnost staršev isti dan? Saj so mu prav-lepo pisali in želeli srečo nevesti in še ne-kaj, kar ji bo šele jutri odkrito. Njegova mati je priložila za nevesto, krasno s sre-brom okovano sveto pismo. (Dalje.)

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-stuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Tedenska pratika.

Petek, 25. maja: Sv. Gregorij VII., papež († 1085). — Sv. Vrbani I., papež, zaščitnik vinogradnikov († 230).

Sobota (binkoštna), 26. maja: Sv. Filip Nerij, spozn. († 1595). — Sv. Eleuterij.

Nedelja, binkoštna, 27. maja: Evang.: Jezus govori o Sv. Duhu. — Praznuje se god sv. Janeza, pap. in muč. († 526.) in svete Magdalene Paciške, device. († 1607.)

Ponedeljek, binkoštni, 28. maja: Sv. Viljem, vojvoda. († 812.) — Sv. Emilija.

Torek, 29. maja: Sv. Maksimin, škof v Trevizu ob Reni. († 349.) — Sv. Teodozija, muč.

Sreda (kvaterni), 30. maja: Sv. Ferdinand, kralj, deželni patron na Španskem († 1252).

Četrtek, 31. maja: Sv. Kancijan in tov., muč. — Sv. Angela Merici, ustanovila v mestu Bresciji red uršulink. († 1540.) — Sv. Petronila, dev. — Bl. Kamila, opatinja.

Solnce vzhaja ob 4. uri 10 minut, zahaja ob 7. uri 45 minut.

Luna: Prvi krajec 29. maja ob 12. uri 33 minut ponoči.

Sv. Magdalena Paciška.

(† 1607.)

Magdalena je bila hči plemenitih staršev iz Florence. Že kot otrok je zjutraj po štiri ure kleče molila; spala je na golih tleh, pod glavo pa je devala trnjevo krono. Ko ji je bilo 15 let, je bila sprejeta v karmeličanski red. Vleklo jo je v ta stan, ker so karmeličanke že takrat skoraj vsaki dan prejemale sv. obhajilo. V pravi ljubezni do Jezusa je vedno hrepenela, da bi mogla zanj kaj trpeti. »Trpeti, ne umreti! — to je bilo njeno geslo.

Ko je napravila redovno obljubo, je prejela od Boga več pravil, ki naj bi se po njih ravnala:

»Glej, da boš imela pri vsakem opravilu čist namen in pomisli, da je morda do tično opravilo tvoje zadnje.

Ničesar ne svetuj in ne ukazuj, preden tega pred križem ne presodiš in ne premisliš.

Tvoje govorjenje bodi povsod in vsekar odkritosrčno, resnično in brez prilizovanja.

S svetovniki bodi previdna kakor kaka, z izvoljenci božjimi pa odkrita, kakor golobica.

Imej željo, da bi bila vsem podložna; boj se želje, da bi imela rada prednost, četudi samo pred eno osebo.

Daruj stanovitno Bogu vse svoje želje in dejanja.

Pri vseh svojih delih skušaj, da boš podobna Bogu!

Ta in še druga pravila je Magdalena osebno izpolnjevala, dasi so bila njena zadnja leta silno težka: Imela je raka, pljuvala kri ter tako okužala kelih bridkosti in trpljenja.

Najnovejše.

Strahovit boj za Sveto Goro pri Gorici. V nedeljo je bila Sveta Gora pozorišče sila krvavih bojov. Naše čete so z izrednim junaštvom branile to Mariji posvečeno goro in božjo pot. V groznem meteu moža z možem so dvakrat odbile laški naval in vrgle sovražnika nazaj. Naše topništvo se je izredno obneslo. Boji se še ponavljajo. V obrambi Sv. Gore so se odlikovali zlasti spodnještajerski črnovojniki in črnoviški pešpolk. — Na predpoljih naših postojank med Vodicami in Solkanom leži na tisoče mrtvih Italijanov. Že dosedanje težke izgube presegajo izgube v prejšnjih soških bitkah.

Za dosmrtnega člana gosposke zbornice je imenovan tržaški škof mil. gospod dr. Andrej Karlin.

To in ono.

Mravlje, ki se naselijo v čumnatu ali v kuhinjo, preženeš, če natrosiš po špranjah, kjer se pokažejo, kavine gošče (sesedke). To strašilo je treba večkrat obnoviti.

Zlate okvire, ki so jih onesnažile muhe, očistiš in umiješ s salmijakovo vodo. Nekateri vzamejo tudi prerezano čebulo, ki nje sok odrigne in odstrani vsa nesnaga. Meslo, kjer se je zlato opraskalo, se prevleče z rumeno barvo ter potrese, ko je napol suho, z zlatim prahom.

Novo lončeno posodo moraš, preden jo rabiš, z vročo vodo, ki si ji priliz malo kisa, prepojit, potem pa položiti za par dni v mrzlo vodo. Nato

jo napolni zopet z vodo in pusti, da stoji na zmer-no gorkem prostoru do dveh dni. Posoda bo po-tem trpežna.

Poravnava. Zdravnik pošlje svojega slugo k bolniku z naročilom, naj ga vpraša, če bi mogel zdaj poravnati račun. Bolnik pregleda račun in pravi: »Povej doktorju, da mu bom zdravila poplačal, obiske mu bom pa vrnil.«

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 16. maja: 73, 90, 63, 53, 76.

Dunaj, 19. maja: 53, 12, 30, 45, 21.

SKRIVALNICA.

Mirna sreča, — kje prebiva?
Zadovoljnost — kdo jo živi?
Zginil mir je zdaj s svetá,
zemlja polna je gorja.
Mirna vest edina sreča,
sreča druga — opoteča.
Svet zapustil samotarca,
v skalnat stan odšel je stavec;
Bogu se je daroval.
Srečo, ki jo je iskal,
našel tam je sredi skal.
Kje se stavec zdaj nahaja?
Ali morda se sprehaja?

Književnost.

V znak hvalečnosti so poklonili učenci državnega in deželnega poslanca dr. Kreka za njegovo 50letnico spominek z naslovom: »Ob 50 letnici dr. J. Ev. Kreka«. (Ljubljana 1917. Tiskal A. Slatnar v Kamniku.) V knjigi so podali sliko Krekovega življenja in bogatega dela za napredek in blagostanje slovenskega ljudstva. Cena knjigi 2 K.

Vprašanja in odgovori.

I. G. Bakovica: O stroških za operacijo bi bilo treba vprašati zdravnika-strokovnjaka. Račun pa ni vedno enak, ker se ravna po tem, ali je bila operacija težja ali lažja. — Zobje se dajo izdreti skoraj brez bolečin. Stroški za nove zobe so različni z ozirom na način, kako so vloženi in z ozirom na kakovost. — Skrivljena hrbtnica se da deloma poravnati le pri otroku, dokler kosti niso preveč trde.

J. P. — Feldpost 608: Bomo kmalu natančneje pojasnili.

A. L. S. — Radna: Z Ameriko zdaj ni nič. Da bi prišlo pismo na svoje mesto, ni misliti; še manj, da bi mogli v tem času čez »veliko lužo«.

Št. A. — Lembach: Najbrž zdaj niti ne iščejo ne, ker bi morali cela skladišča prebrskati. Teti v Aleksandriji pišite potem glavne pošte v Bernu (Švica). Ako je še tam, bo pismo dobila; če ne, morate počakati, da bo konec vojske.

M. A. — Rečica ob Paki: Kdor hoče poslati kako knjigo ujetniku, naj stori to potem »Gemein-

sames Zentralnachweissbureau, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Wien I., Landstrongasse 1«.

M. Sch. p. d. J. B.: Neki čebelar nam je sporočil, da je cena za 1 kilogram lepega voska 14 K. Obrnite se na trvdko J. Kopač, Ljubljana, Spodnja šiška ali Oroslov Dolenc, svečar v Ljubljani. — Glede begunskega otroka pišite posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani, Dunajska cesta.

Parada: General v paradi ima ob hladnem robu po dolgem prišit rdeč pas ter nosi modro-svetel jopič. Na glavi ima poradno čako z velikim šopom zelenega perja. Na zlatem ovratniku ima označbo, ki se ravna po visokosti generalske šarže.

V. Vončina — Idrija: Bo dobil, če le zapišete njegovo ime in kraj na pismo.

Š. M. — Tomaj: Če bi imeli od notarja potrjen naročilni list in zdravniško dokazilo, da »ma-za« ni nič koristila, ako bi s temi uradnimi listinami nastopili tožno pot, bi vam trvdka morala izplačati 500 K obljubljenega nagrade.

M. Š. — Breže: Pišite pod naslovom: Č. g. dr. Anton Zdešar — Missionshaus, Graz.

Fellerjeve tek vzbujajoče, lagodno odvajajoče rabarbara kroglice z zn.

„ELSA-KROGLJICE“

povzročujejo olajšavo.

6 škatljice poštne prosto 5 K 57 v. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 16. (Hrvat-ska.) Čez 100.000 zahvalnih pisem.

U VII 283/17—4.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Marijo Selan, 52 let staro posestnikovo ženo iz Dobrunj štev. 45, še nekaznovano, radi prestopka po § 14. ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915, št. 228 d. z. v navzočnosti c. kr. deželne sodnije svetnika v pok. Potrato kakor javnega obtožitelja, obdolženke Marije Selan po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obdolženka kaznuje, tako: Obdolženka Marija Selan je kriva, da je dne 28. marca 1917 v Ljubljani, izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči, namreč za 1 liter mleka po 60 vin, torej očitne čezmerne cene in je s tem zakrivila prestopke draženja po § 18, št. 1 ces. naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 d. z. ter se radi tega obsodi po § 18, št. 1 citirane cesarske naredbe z uporabo § 266. k. z. na 48 ur zapore ter po § 389. k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov, dalje (razsodba c. kr. deželne kot vzkladne sodnije v Ljubljani z dne 8. maja 1917, Bl. XII. 244/17) se je izrekla še denarna kazen 10 K, ki se za slučaj neizirljivosti izpremeni v nadaljne 24 ur zapore, kakor da se objavi sodba brez razlogov enkrat v ljubljanskem tedniku »Domoljub« na stroške obtoženke.

V Ljubljani, dne 15. maja 1917.

Dr. pl. Kočvar m. p.

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. »Fides« najna bol pri vseh zobeh kakor tudi pri najtrdovrat. revmat. zobnih bolečinah, kjer so odrekli vsa sredstva. Pri neuspehu denar nazaj! Cena K 2 — 3 tube K 5 —, 6 tub K 8 — — Nikake zobne prhljice več. Srečno bote zobe dosežete s XIRIS zobno vodo. Takojšnji užitek. Cena K 2, Satekl. K. G. KENY, Kaschau I. post. pr. 18-Z. 18 Ogrska.

U VII 159/17—11.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Jožefa Babnika, roj. v Mednem 6. marca 1852, pristojen v št. Vidu, r. k., vdovec, gostjač, Medno št. 19, radi § 411. k. z., pred 40 leti predkaznovanega, radi prestopka po § 18., št. 1. cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 d. z., v navzočnosti c. kr. dež. sod. svet. v pok. Potratu kakor javnega obtožitelja, obdolženca Jožefa Babnika, po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obdolženec kaznuje, tako: Obdolženec Jožef Babnik je kriv, da je okrog 20. februarja 1917 v Mednem izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval za neobhodne reči, namreč za 1 kg krompirja 20 vin., torej očitne čezmerne cene in je s tem zakrivil prestopok dražjenja po § 18., št. 1. ces. naredbe z dne 1. avgusta 1916, št. 261 d. z., ter se radi tega obsodi po § 18. citirane cesarske naredbe z uporabo § 266. k. z. na tri dni zopora ter po § 389. k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov. Dalje (razsodba c. kr. deželne kot vzklícnega sodišča v Ljubljani Bl. XII 246/17) se izreče, da je sodbo brez razlogov objaviti v ljubljanskem tedniku »Domoljub« na obtoženčeve stroške.

V Ljubljani, dne 15. maja 1917.

Dr. pl. Kočevar m. p.

U VII 304/17—3.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Ivana Lukanca, roj. 1864 v Tomišlju, posestnika v Podkrajju 47, radi prestopka po § 18., št. 1. ces. naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 d. z., v navzočnosti c. kr. deželne sodnije svetnika v pok. Potratu kakor javnega obtožitelja, obdolženca Ivana Lukanca po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obdolženec kaznuje, tako: Obdolženec Ivan Lukanc je kriv, da je koncem marca 1917 v Podkrajju izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval za neobhodne reči, namreč za 7 tednov stare prešičke po 100 K za jednega, očitne čezmerne cene in je s tem zakrivil prestopok dražjenja po § 18., št. 1. ces. naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 d. z., ter se radi tega obsodi po § 18., št. 1. citirane ces. naredbe z uporabo § 266. k. z. na šest dni zopora in na 60 K denarne globe, v slučaju neiztirljivosti pa na nadaljnjih šest dni zopora ter po § 389. k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov. Sodba se ima objaviti v smislu § 23. citiranega ces. ukaza na stroške obdolženca enkrat v »Domoljubu«.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1917.

Dr. pl. Kočevar m. p.

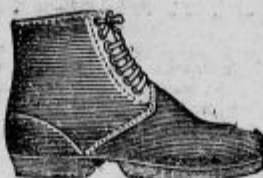
U VII 305/17—5

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Jožefa Brancija, roj. leta 1876, na Gor. Igu, oženjenega posestnika v Podkrajju št. 44, še nekaznovanega, radi prestopka po § 18., odst. 1. ces. naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 d. z., v navzočnosti c. kr. dež. sodnije svetnika v pok. Potratu kakor javnega obtožitelja, obdolženca Jožefa Brancija po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obdolženec kaznuje, tako: Obdolženec Jožef Brancij je kriv, da je koncem marca 1917 v Podkrajju izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval za neobhodne reči, namreč za tri prešičke šest tednov stare 300 K, torej očitne čezmerne cene in je s tem zakrivil prestopok dražjenja po § 18., št. 1. ces. naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 d. z., ter se radi tega obsodi po § 18., št. 1. citirane ces. naredbe z uporabo § 266. k. z. na pet dni zopora, ter po § 389. k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov, dalje (razsodba c. kr. deželne kot vzklícne sodnije v Ljubljani z dne 8. maja 1917, Bl. XII. 243/17) se izreče objava sodbe brez razlogov v ljubljanskem tedniku »Domoljub« na obtoženčeve stroške.

V Ljubljani, dne 15. maja 1917.

Dr. pl. Kočevar m. p.

Vojni čevlji

iz prima kravjega usnja
z lesenimi podplati, na-
kovani, velik. čevljev:
25—27 za par K 14 30
28—30 " " " 15 70
31—33 " " " 17 40
34 35 " " " 19 60
37—39 " " " 21 60
40—42 " " " 25 60
43—45 " " " 28 —

Delavski čevlji

iz prima usnja, leseni
podplati in nakovani,
velikost čevljev:
42—46 za par K 20 70
dobavlja z Dunaja po
povzetju Schuhwarenhaus,
Dunaj XIV., Seckelsauerstrasse 18/1.
Čevlji u vojnih čevlji zastoj.

Srbež

lišaji, garje, pege in
druge kožne bolezni
odstrani naglo in si-
gurno Paratol-domače
mazilo. Ne maže, je po-
polno brez duha, torej
se more rabiti tudi čez
den. Velik lonček K3—
dvojno - velik lonček
K 5 50. Dalje Paratol-
posipalni prašek, ki va-
ruje najbolj občutljivo
kožo. 1 škatlja K 2 50.
Oboje se dobiva po povzetju
ali predplačila pri tvrdki
Paratol-Werke, Budapest VI.-10.
Etrža u. 28. 1232

Kupujte v Katoliški
Bukvarni!

Kupi ali v najem se vzame
v okolici Ljubljane

vodna ali parna žaga.

Ponudbe pod napisom
»Žaga, 1188« na upravl-
stvo »Domoljuba«.

Framydol

je sredstvo za pomije-
vanje las, ki rdeče, svetle
in sive lase in brade za trajno temno pobar-
va. 1 steklenica s poštnino vred K 2 70.

Rydyol

je rožnata voda, ki živo po-
rdeči bleda lica. Učinek je cu-
dovit. 1 steklenica s poštni-
no vred K 2 45. Povzetje
88 vinarjev več. Naslov za naročila:
JAN GROICH, drožerija pri angelu,
Brno 641, Morava.

3 krasna posestva slavonske rodovitne zemlje.

Prostovoljno se prodaja:

1 posestvo v površini 30 juter s hišo za K 24.000
1 posestvo v površini 20 juter s hišo za K 13.000
1 posestvo v površini 10 1/2 juter za K 10.000

Zemljišča so izborne kakovosti, nahajajo se v
selih blizu Djakova, prodajo se pod ugodnimi
pogoji in nizki ceni zaradi rodbinskih razmer,
povzročenih po vojski. Pojasnila daje

Dr. Matija Belić

odvetnik v Djakovu, Slavonija.

Pristavnik

ki je več zla-
sti živinoreje
in kmetij, del,

se sprejme s 1. junijem.

Plača po dogovoru. —

Ponudbe na upravnštvo »DOMOLJUB-a« pod:
»Pristavnik 1189.«

Št. 2907. Srebrn pr-
stan v sveznih bar-
vah emailiran
K 3 50.

Cene brez poviška.

Izšel je

novi cenik

s koledarjem in vojnimi urami
po najnižjih cenah. Tudi po pošti
zastonj. Na obliki obisk vladno
vabi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Botri! Birmance Botrice!

razveselite z lepim birmanskim darilom,
ki se v veliki izbiri in po nizkih cenah
dobe pri zlatarju in juvelirju

Alojziju Fuchs v Ljubljani

Selenburg, ul. 6 (poleg puškarje Kaiserja).

1185

Krasni ostanki

40 m ostankov batista, cefirja, kanefasa, crepa,
avile. itd. za K 190.—, 20 m za K 96.— raz-
pošlila franko JAR. MAREK, Bystro pri Ne-
vemestu ob Metov, Česko. — Od ostankov
se vzorci ne pošiljajo. 1200

Gost! Iničarji! Gospodinjel!

Dokler je kar zaloge, oddajam od ostanka

»Silberia«-žlice

(trpežne, posrebrene žlice iz trde kovine)
po ednovito nizkih cenah:

12 kosov SILBERIA jedilnih žlic — K 10.—

12 " " (desertn.) str. žlic — " 8 50

12 " " kavali žlic — " 8 50

vseh 36 kosov za samo K 25.—. Prina-
jedinoročje (mož in vilice) najhitreje
poniki. K 2 za par. Pošlila po povzetju
ali predplačila. Poština 90 vin.

Eksport. TINTNER, Dunaj III, Neulingg. 261L.

Ido

vojni čevlji.

Ceno! Trpežni!

Sandali z lesenimi podplati!

Tovarna: DUNAJ X., Gudrunstr. 122.
Telefon 53.251. 1231

Hrastov les v hlodih in vejah

od 10 cmt. debelosti naprej kupi
vsako množino po najvišji
ceni tvrdka: JULIUS ŽIGAN na Polzeli
v Savinjski dolini. — Pod istim pogo-
jem prevzame tudi

kostanjev les.

Zelijo se
ponudbe z navedbo cene franko vagon.
1192

Kupim

Čebelni vosek

in plačam za vosek v satovju
K 2 80, za čisti vosek K 11.—,
za prav lepo blago tudi K 12.—
za kilogram.

Viktor Irrasch, Treibach, Kor.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in če po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blešč in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim sivljenjem do najvišje starosti.

Lanček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je nasloviti vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Na Gorenjskem se dobi

v »Prvi Gorenjski razpošiljalnici«
Ivan Savnik, Kranj Gorenjsko,

po celem svetu znana »Gorenjska kosa«, vsakemu kmetovalcu zelo priljubljena. Kdor še ni poskusil te neprekosljive »Gorenjske kose«, za katero se jamči, (garantira) naj piše takoj po njo! — Drogosti in cene »Gorenjske kose« so:

cm	50	55	60	65	70
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7
	3.50	3.70	3.90	4.10	4.30
cm	75	80	85	90	95
pesti	7 1/2	8	8 1/2	9	9 1/2
	4.50	4.70	4.90	5.20	5.50

Dobe se tudi dobri brusni kamni, komad K 1.—, boljši K 1.50.

Pri večjem naročilu se dobi popust!

Zahtevajte cenik z več tisoč slikami zastoj!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in rentne, nezd. in jamst. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot. rentna in ljudska, nezgočna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri živilski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022.76

V letu 1914 se je izplačilo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232.66

Kder namerava skleniti živilsko zavarovanje veljavno hrati za vojno zavarovanje, saj se v lastno korist obras do gar. imenovane podružnice. Prospekti zastoj in postnine prosto.

Sposobni zastopnik se sprejme po najugodnejšim pogoji.
Marije Terezije cesta 12.

Avtomatična past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se samo zopet nastavijo. Past za ščurke »Rapid« vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 5-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.

Cement

prodaja na drobno in debelo
Zadruga, Račje (Kranichsfeld) štajer.
Takošnjim naročitvam se bo še lahko ustreglo.

Novel! Čevlje za poletje (Sandale) Novel!

s močnimi lesenimi podplati in opremo iz kravjega usnja prav lepe in praktične, ponudim

25/27 K	5-95
28/30	6-55
31/33	7-30
33/35	8-70
37/39	9-60
40/42	10-45
43/45	11-50

Cene v amsterdamski obliki. Napredni. Posilja po povzetju. Neprimerno se zamenj.

Razpošiljalnica vojnih čevljev in sandal
S. HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshauserstr. 11/5.

Jetični

Bolni na prsih Bolni na plućih Nadušljivi Bledični Škrofulozni Slabokrvni

Konečno se je našlo sredstvo, ki prinaša ravno navedenim bolnikom dolgoželen eno poljšanje in ozdravi celotno Lekarja Vértesa Apnenoželezni sirup.

To sredstvo se je izkazalo sijajno pri tisočih bolnikih in ga tedaj priporočajo in uporabljajo najodličnejši profesorji in zdravniki kot najvažnejše sredstvo pri gorenjih boleznih, kakor tudi pri oslovskem kašlju, anglički bolezni (rhabitje), bljuvanju krvi, suhosti, ženskih boleznih ter pri slabosti in utrujenosti vseh vrst. Radi svojega prijetnega okusa in duha ga radi uživajo največji razvajenci, celo otroci.

Vojaki, ki se utrujeni in oslajeni vračajo z bojišča, ga radi jemljejo z veliko koristjo za utrditev in okrepitev organizma, ki je oslabil po vojnih naporih.

1 steklenica K 6.— franko; 4 steklenice, navadno zadostujejo za eno zdravljenje, če se pošlje denar naprej, K 17.— franko; pri L. Vertes Adler-Apotheke Lugos 797.

Naročajte sobotnega, Slovenca!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6

sprejema prijave na

šesto 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo 92 K.

II. davka proste 5 1/2 % dne 1. maja 1927

vračljive drž. zakladnice 93.50 K.

Urednostni papirji avstr. vojnega posojila se sprejmejo o brezplačno shrambo in upravo.

